

Stationsplein (Beveren-Waas, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2017F324

Juni 2017

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /

De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:

Janiek De Gryse, OE/ERK/Archeoloog/2015/00043

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2017

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	7
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2017F324)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)	5
--	---

TABELLENLIJST (2017F324)

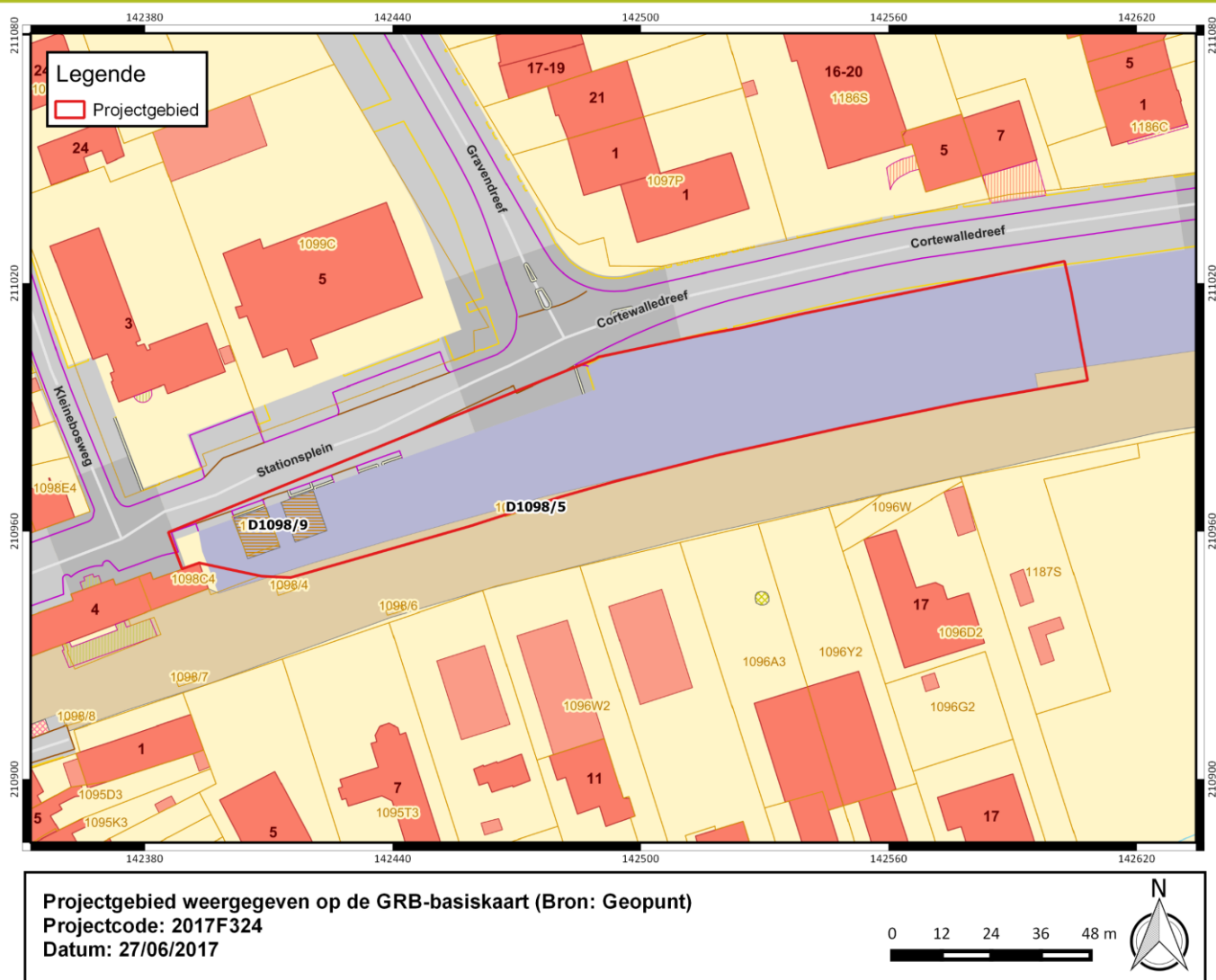
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	NMBS Stations B-ST.1W Onderhoud Stations NW Koningin Maria Hendrikaplein 2 9000 Gent	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Beveren-Waas
	Deelgemeente	/
	Postcode	9120
	Adres	Stationsplein 9120 Beveren
	Toponiem	Stationsplein
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 140417 Y _{min} = 209533 X _{max} = 144929 Y _{max} = 212666
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Beveren-Waas, Afdeling 2, Sectie D, 1098/5 en 1098/9 + Openbaar domein Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

De NMBS plant de heraanleg van de parkeerinfrastructuur aan het station van Beveren-Waas. Het ca. 0,59ha grote terrein is momenteel reeds in gebruik als parking, hiervoor wordt de bestaande verharding tot maximaal 50cm onder het maaiveld afgegraven.

Landschappelijk is het plangebied gelegen in de zandstreek buiten de Vlaamse Vallei, in verstedelijkt gebied. Beveren-Waas ligt ten zuiden van de Scheldepolders, de ondergrond is opgebouwd uit laat-Pleistoceen dekzand. De bodemkaart van Vlaanderen beschrijft het sediment als een matig droge, lemige zandbodem met relatief dunne bouwvoor. Gelet op de huidige toestand van het plangebied werd door de opdrachtgever reeds een bodemkundig onderzoek uitgevoerd. Hierbij werd vastgesteld dat het terrein tot minstens 50cm onder het huidige maaiveld is verstoord door de heraanleg van de parking in de jaren '80-'90.

Historische en cartografische bronnen wijzen op een doorlopend ruraal karakter van het plangebied eind 18^e eeuw. Op de kaart van Ferraris staat het plangebied ingekleurd als akker, de eigenlijke kern van Beveren is een 500-tal meter noordwaarts gelegen. Vanaf de 19^e eeuw en tijdens de 20^e eeuw ontwikkeld zich de typisch Vlaamse lintbebouwing langsheen de Stationstraat-Kruiboeksesteenweg. Pas de voorbije decennia werd het terrein in gebruik genomen als parking voor het huidige station (voltooid in 1901),

voordien was het terrein in gebruik als rangeerstation, zoals duidelijk zichtbaar op de topografische kaart van het ministerie van wederopbouw. De aanleg en daaropvolgende afbraak hiervan zal ongetwijfeld eveneens een impact gehad hebben op het bodemarchief.

Op het plangebied zijn geen gekende archeologische waarden. In de directe en ruime omgeving wijzen ze op een beduidend archeologisch potentieel. Onderzoek in de ruime omgeving wijst op een menselijke aanwezigheid van de steentijden tot heden. Dankzij verschillende prospecties en opgravingscampagnes zijn tal van grondvaste resten waargenomen die behoren tot de metaaltijden en de romeinse periode. Op ca. 300m ten oosten van het plangebied werden bij een opgraving zowel bewoningssporen als sporen van erfindeling uit de ijzertijd, romeinse periode en middeleeuwen vastgesteld (CAI 208301). Ook een 500-tal meter naar het noorden toe, tegen de markt van Beveren, werden bij een opgraving resten vanaf het mesolithicum tot in de 18^e eeuw geregistreerd (CAI 39037).

Zowel de landschappelijke situatie, evenals de gekende archeologische vindplaatsen in de omgeving wijzen op een aanzienlijk archeologisch potentieel van het plangebied. Echter werd reeds vastgesteld dat het terrein ten dele verstoord is door de aanleg van de huidige parkeerinfrastructuur, evenals de redelijke aanname dat de inrichting (en afbraak) van het rangeerstation na de Tweede Wereldoorlog. Omwille van deze gegevens kan geconcludeerd worden dat verder onderzoek weinig zinvol is.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor de geplande heraanleg van de parkeerinfrastructuur aan het station van Beveren-Waas worden geen verdere onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste argumenten om hiervan af te zien zijn de vastgestelde en vermoedde mate van verstoring, evenals de aard van de geplande werken.

Momenteel is het terrein in gebruik als parking, kernboringen hebben aangetoond dat het terrein tot minstens 50 cm diep verstoord is. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat dit een impact heeft gehad op de bewaringstoestand van eventueel aanwezig ondergronds erfgoed. Ook de inrichting van het terrein als rangeerstation na WOII en de afbraak om de huidige parking aan te leggen zullen met zekerheid een impact gehad hebben op het terrein. Ook is vastgesteld dat het terrein is vervuild.

Los van de vastgestelde en vermoedde mate van verstoring en daaruitvolgende povere bewaringstoestand van het terrein vormen de geplande werken geen onmiddellijke bedreiging voor het bodemarchief. Het terrein wordt maximaal 50cm afgegraven, om daarna terug aangelegd te worden als parking. Gelet op het feit dat het terrein tot minstens 50cm diep verstoord is zijn eventueel aanwezige resten pas iets dieper zichtbaar en bijgevolg niet bedreigd door de heraanleg van de parking, er worden geen diepere ingrepen voorzien.

Hoewel verder onderzoek zinvol zou zijn teneinde de kennisleemtes in de regio op te vullen is enerzijds het bodemarchief niet acuut bedreigd en anderzijds kan aangenomen worden dat (een deel) van het terrein reeds is geroerd en vervuild. Verder onderzoek is niet onmiddellijk noodzakelijk, gelet de aard van de geplande werken, en zou in het beste geval een gefragmenteerde indicator opleveren voor menselijke activiteiten in het verleden. De financiële kost van verder onderzoek zou nooit in verhouding staan tot de eventuele kenniswinst. Het is dan ook omwille van een kosten-baten afweging dat afgezien moet worden van een verderschrijdend onderzoekstraject.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

2.4 Conclusie

De NMBS plant de heraanleg van de parkeerinfrastructuur aan het station van Beveren-Waas. De bureaustudie bracht reeds een aanzienlijk archeologisch potentieel van de omgeving aan het licht. De ontgravingsdiepte van de geplande werken reikt echter niet dieper dan de reeds vastgestelde verstoring waardoor het bodemarchief niet acuut is bedreigd. Tevens kan omwille van de vastgestelde verstoring uitgegaan worden van een reeds geroerd bodemarchief waardoor kosten-batengewijs verder onderzoek niet te verantwoorden is.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt